

Sagen sattes til forhandling.

Udenrigsministeren (Ole Bjørn Kraft):

Gennem en årrække har De Forenede Nationer og de særlige institutioner, specielt UNESCO, beskæftiget sig med spørgsmålet om oprettelsen af internationale videnskabelige laboratorier og forskningscentre for at fremme det mellemfolkelige videnskabelige samarbejde. Som et led i denne virksomhed vedtog UNESCOs femte generalforsamling i 1950 at lade foretage en undersøgelse af, på hvilke områder der særlig var trang til og mulighed for at oprette internationale videnskabelige institutter.

Undersøgelsen viste, at der er stor interesse for at få oprettet et europæisk institut for atomkærneporskning.

Ved oprettelsen af et sådant institut skabes der mulighed for at tage opgaver op, som ingen europæisk stat kan løse alene på grund af det kostbare udstyr, der kræves.

Endvidere kan man modvirke en udvikling henimod øget ensidighed i den internationale udveksling indenfor denne meget betydelige videnskabsgræn.

Det omhandlede institut skal alene beskæftige sig med grundvidenskabelig forskning, og dets opgaver vil blive af klar og utvivlsom fredsmæssig karakter.

Som resultat af den omtalte undersøgelse indkaldte UNESCO en international konference, der trådte sammen i Paris den 17.—21. december og i Genève den 12.—15. februar i år.

I konferencen deltog repræsentanter for Belgien, Danmark, Frankrig, Grækenland, Holland, Italien, Jugoslavien, Norge, Schweiz, Storbritannien, Sverige og Den vesttyske Forbundsrepublik. I konferencen deltog endvidere observatører fra 8 ikke-europæiske lande og fra Europarådet.

Forud for konferencen var der blevet afholdt en række ekspertmøder, på hvilke der var udarbejdet et forslag, som blev forelagt konferencen som arbejdsgrundlag.

Dette forslag havde to hovedpunkter, dels oprettelse af et råd af repræsentanter for de i sagen interesserede stater, dels udarbejdelse af detaljerede planer for et regionalt laboratorium.

Medens det første hovedpunkt vandt enstemmig tilslutning på konferencen, var man fra flere sider betænkelig ved allerede på nærværende tidspunkt at fastlægge rammerne for laboratoriet, før man havde tilstrækkeligt overblik over de hermed forbundne tekniske problemer.

Konferencen anerkendte disse indvendinger

og afsluttede derefter sit arbejde den 15. februar i år med enstemmig vedtagelse af den foreliggende overenskomst.

Den danske delegation har enstemmigt indstillet, at Danmark tiltræder overenskomsten. Der er i alle danske videnskabelige kredse enighed om, at det er overordentlig ønskeligt, at Danmark bliver medlem af rådet.

Overenskomsten fastsætter de nærmere regler for rådets formål, dets sammensætning og virksomhed. Formålet er et dobbelt. For det første tilsigtes det at skabe faste rammer om og økonomiske muligheder for det videre forberedende arbejde med henblik på oprettelsen af et internationalt laboratorium. Den endelige afgørelse om laboratoriets oprettelse, dets udstyr og virksomhed skal træffes ved en ny international overenskomst, der tænkes udarbejdet som resultat af rådets arbejde. I overensstemmelse hermed er gyldigheden af nærværende overenskomst tidsbegrænset til en periode af højst 18 måneder.

For det andet skal rådet jævnsides med at foretage det planlæggende arbejde organisere andre former for videnskabeligt samarbejde mellem eksisterende institutioner uden at afvente oprettelsen af det internationale laboratorium. Dette arbejde tænkes samlet om en studiegruppe for teoretisk og eksperimentel forskning, og denne studiegruppe skal have sæde i København på Københavns universitets institut for teoretisk fysik. Studiegruppen skal lede eksperimentelt arbejde på Liverpool-universitetets fysiske institut, hvis apparatur midlertidigt stilles til rådighed af de engelske myndigheder, samt på sådanne andre institutter, som måtte blive stillet til disposition.

Rådets hovedsæde er Genève. Medlemmer af rådet er de stater, der deltog i konferencen i Paris, forsåvidt som de tiltræder overenskomsten og påtager sig økonomisk eller på anden måde at bidrage til rådets arbejde. Som medlemmer kan endvidere optages en række andre europæiske stater, som er villige til at deltage i samarbejdet på basis af fri gensidig udveksling af personer, videnskabelige oplysninger og teknik indenfor rådets arbejdsområde, og som påtager sig at yde et passende bidrag til rådets virksomhed.

Hvert medlem har een stemme i rådet og kan give møde ved to repræsentanter.

Rådets udgifter er anslået til 200 000 dollars. Dets indtægter består i frivillige ydelser fra dets medlemmer og gaver, der måtte blive givet til det. På nærværende tidspunkt